

การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ รายวิชา ภาษาอังกฤษ เรื่อง Situational Dialogue ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดเมธังกราวาส อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ (Situation Based Learning)

Developing English Communication Skills, English Subjects Subject: Situational Dialogue of Grade 4 Students Methangkrawat Temple School Mueang Phrae District, Phrae Province Using Situation Based Learning

พระดำรงค์ชัย มหามิตร¹, สุพจน์ แก้วไพฑูรย์²

Phra Damrongchai Mahamit¹, Supot Kaewphaitoon²

วิทยาลัยสงฆ์แพร่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย¹,

วิทยาลัยสงฆ์แพร่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย²

Phrae Buddhist College, Mahachulalongkomrajavidyalaya University¹,

Phrae Buddhist College, Mahachulalongkomrajavidyalaya University²

Email: damrongchaimahamit070@gmail.com

(Received: Sep 12, 2024; Revised: Nov 18, 2024; Accepted: Nov 27, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Situational Dialogue (บทสนทนาตามสถานการณ์) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดเมธังกราวาส อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ (Situation Based Learning) ประชากรที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาจำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Situational Dialogue (บทสนทนาตามสถานการณ์) 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน รายวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Situational Dialogue (บทสนทนาตามสถานการณ์) วิเคราะห์ข้อมูล โดยคำนวณค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียน โดยทดสอบค่า t-test แบบ dependent

ผลการวิจัยพบว่า

1. การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ รายวิชา ภาษาอังกฤษ เรื่อง Situational Dialogue (บทสนทนาตามสถานการณ์) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดเมธังกราวาส ที่เรียนโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ (Situation Based Learning) คะแนนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.215 ค่าเฉลี่ยหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 17.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.526

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Situational Dialogue (บทสนทนาตามสถานการณ์) ก่อนเรียนและหลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดเมธังกราวาส อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ภาษาอังกฤษ เรื่อง Situational Dialogue (บทสนทนาตามสถานการณ์) หลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

คำสำคัญ : การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ , บทสนทนาตามสถานการณ์ , การใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้

Abstract

This research the objective is to compare academic achievement. English subject: Situational Dialogue (situational dialogue) of students Grade 4, Wat Methangkrawat School Mueang Phrae District, Phrae Province, using the situation It is a learning base (Situation Based Learning). The population is primary school students. 30 people. The research tools consisted of 1) a learning management plan used in the English subject Situational Dialogue (situational dialogue) 2) a pre- and post-study achievement test. English course: Situational Dialogue (Situational conversation). Analyze data by calculating the mean (μ) and standard deviation (σ) by testing the difference in the mean learning results before and after learning by testing the dependent t-test.

The research results found that

1. Development of English communication skills in the English subject Situational Dialogue (conversation based on situations) of students in Prathom 4 at Wat Methangkrawat School. Learning using situations as a learning base (Situation Based Learning). The pre-study score has a mean of 9.70, a standard deviation of 2.215, a post-study means of 17.50, a standard deviation of 1.526.

2. Academic achievement comparison results English subject: Situational Dialogue (situational dialogue) before and after elementary school. Year 4, Wat Methangkrawat School Mueang Phrae District, Phrae Province, found that academic achievement in the English subject Situational Dialogue (situational dialogue) after studying had a higher score than before studying. Statistically significant .05

Keywords: Development of English communication skills, Situational Dialogue (situation-based articles), atmosphere structure as a learning base (Situation Based Learning

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาวะการณ์ในปัจจุบันทั่วโลกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม การเมือง

เศรษฐกิจและเทคโนโลยีที่ก้าวไปอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วหรือกำลังพัฒนา ส่งผลให้วิถีชีวิตของคนมีความแตกต่างกันมากขึ้น ผู้คนจำนวนมาก หลากหลายเชื้อชาติย้ายข้ามประเทศ ข้ามภาษา และข้ามวัฒนธรรม มาอาศัยอยู่ร่วมกันและทำงานร่วมกัน ก่อให้เกิดเป็นสังคม พหุวัฒนธรรม ในด้านทางการศึกษา จึงจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยต้องจัดการศึกษาให้ทันกับสถานการณ์โลกที่เต็มไปด้วยความรู้และข้อมูลที่เพิ่มขึ้นต้องพัฒนา การศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนได้มีโอกาสรับรู้ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ ให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดทั้งในการแก้ปัญหา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ความรู้และก้าวทัน ต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

การจัดกระบวนการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้วิชาภาษาอังกฤษจัดอยู่ในหมวดของวิชาภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบัน ภาษาต่างประเทศ มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน ด้วยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล ในหลายๆประเทศ การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ และการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรม วิสัยทัศน์ ของชุมชนโลก และความหลากหลายทางวัฒนธรรม

ดังนั้นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จึงไม่เพียงแต่สร้างความแข็งแกร่งในการใช้ภาษาต่างประเทศเท่านั้น หากยังมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 9) นอกจากนี้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศยังมุ่งเน้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคิด การจัดการ การเผชิญ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ การมีทักษะดังกล่าวนี้ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาต่างประเทศด้วย

การจะพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ การจัดการเรียนการสอน จึงควรมีลักษณะที่ผู้สอนจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และความรอบรู้ นอกจากนี้การจัดการกระบวนการสอนยังควรสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และการเรียนภาษาจึงควรประกอบไปด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งกิจกรรมการฝึกทักษะทางภาษา ซึ่งกิจกรรมควรฝึกให้ควบคู่กับการเรียนรู้ที่ไปสู่การเรียนรู้ที่พึ่งตัวเองได้ (Learner-Independence) และสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) (กรมวิชาการ, 2544 : 20) อันนำไปสู่การใช้ภาษาให้ถูกต้อง คล่องแคล่ว เหมาะสม และใช้ได้จริงมากที่สุด อย่างไรก็ตามในปัจจุบันปัญหานักเรียนขาดทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ รวมถึงขาดความมั่นใจในตนเอง อันเนื่องมาจากบุคลิกภาพส่วนตัว ความกลัวจะพูดเพราะสำเนียงไม่ดี ขาดความรู้เรื่องไวยากรณ์ หรือการใช้คำในบริบท รวมถึงขาดคลังคำที่มากพอ การจะแก้ปัญหานี้ได้การจัดการกระบวนการเรียนการสอนต้องสอดคล้องกับสถานการณ์จริง ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย น่าสนใจ และผ่อนคลาย โดยกิจกรรมเหล่านี้ต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทางภาษา เสริมสร้างความมั่นใจ และรู้วิธีการเรียนภาษาต่างประเทศ วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมจึงได้แก่ การเรียนแบบกระบวนการกลุ่มเป็นวิธีการเรียนแบบหนึ่งที่เหมาะสมซึ่งเป็นวิธีการสอนที่แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเล็กๆ เพื่อสนับสนุน ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนในกลุ่มได้ทำงานร่วมกัน ภายในแต่ละกลุ่มจะประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกันโดยจะมีการแสดงความคิดเห็นและการสนทนาร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำงานกลุ่ม มีการช่วยเหลือพึ่งพากัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน ทั้งในส่วนของตนเองและสมาชิกทุกคน

ภายในกลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้การเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มไม่ได้มีเฉพาะกลุ่มผู้เรียนเท่านั้นแต่เป็นการปฏิบัติร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ซึ่งผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะแนวทาง ส่วนผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติและนำประสบการณ์มาแบ่งปันกัน ซึ่งมีลักษณะตรงกันข้ามกับการเรียนรู้ที่เรียนโดยลำพังหรือการเรียนรู้ที่เน้นการแข่งขัน (ณมน จีรังสุวรรณ, 2555 : 106) จากแนวคิดของการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มยังช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานร่วมกัน ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ภายในกลุ่มสมาชิก มีการสร้างความคิดใหม่ๆ มีกลยุทธ์ และวิธีการแก้ปัญหามากกว่าการทำงานรายบุคคล มีการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย มาออกแบบให้เหมาะสมกับวิธีการเรียนการสอนแบบกลุ่ม โดยต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อส่งเสริมให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น และเพื่อส่งเสริมให้เกิดการสื่อสารระหว่างบุคคลและความร่วมมือกันภายในกลุ่ม

จากการปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษของผู้วิจัย ณ โรงเรียนวัดเมธังกราวาส อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ซึ่งผู้วิจัยได้รับผิดชอบสอนนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ห้อง ป.4/1 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหา การสื่อสารภาษาอังกฤษ นักเรียนขาดทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ รวมถึงขาดความมั่นใจในตนเอง อันเนื่องมาจากบุคลิกภาพส่วนตัว ความกลัวจะพูดเพราะสำเนียงไม่ดี ขาดความรู้เรื่องไวยากรณ์ หรือการใช้คำในบริบท รวมถึงขาดคลังคำศัพท์ที่มากพอ ดังนี้ นักเรียนไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ ซึ่งปัญหาดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า การเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ยังไม่ประสบความสำเร็จซึ่งนักเรียนไม่สามารถบรรลุถึงระดับความเข้าใจในการสื่อสารภาษาอังกฤษในระดับที่น่าพอใจได้

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้ามีความสนใจในการนำเอาเทคนิคการสอน โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ (Situation Based Learning) มาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้แบบสถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ เป็นการสร้างสถานการณ์ขึ้นมาให้ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงที่ผู้เรียนอาจประสบในภายหลังการเรียนด้วยสถานการณ์ จะช่วยให้เกิดการถ่ายโยงความรู้ ผู้เรียนจะได้คิดแก้ปัญหาจากสถานการณ์ทำให้เกิดการเรียนรู้ อีกทั้งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการกระตือรือร้นในการสื่อสารภาษาอังกฤษจากสถานการณ์ที่ผู้สอนจำลองขึ้น การสอนโดยใช้สถานการณ์เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่จะพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น สถานการณ์จะทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ ในสถานการณ์ และใช้ข้อมูลที่มีสภาพแวดล้อมคล้ายกับข้อมูลในความเป็นจริงในสถานการณ์ การตัดสินใจแก้ปัญหา โดยมีหลักการและการตัดสินใจในสถานการณ์จะส่งผลกับผู้ร่วมกิจกรรมเหมือนในสถานการณ์จริง และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ทักษะทั้ง 4 ทักษะ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ในลักษณะการผสมผสานกันในสถานการณ์ นอกจากนั้นยังนำความรู้ในวิชาชีพของตนประกอบกับการฝึกทักษะภาษาอังกฤษต่าง ๆ ทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการฝึกทักษะภาษาอังกฤษ (สมิตรา อังวัฒนกุล, 2540 : 110-111)

จากความสำคัญของกระบวนการสอนโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ (Situation Based Learning) เพื่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำกระบวนการสอนดังกล่าว มาใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดเมธังกราวาส อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ และเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาอังกฤษต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ เรื่อง Situational Dialogue (บทสนทนาตามสถานการณ์) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดเมธังกราวาส อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ (Situation Based Learning)
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Situational Dialogue (บทสนทนาตามสถานการณ์) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดเมธังกราวาส อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ (Situation Based Learning)

ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ รายวิชา ภาษาอังกฤษ เรื่อง Situational Dialogue ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดเมธังกราวาส อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ (Situation Based Learning) โดยการใช้เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดทำขึ้นสำหรับจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และมีสาระการเรียนรู้เป็นตัวกำหนดองค์ความรู้ที่เป็นเนื้อหาสาระครอบคลุมการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 12 ปี (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 3) ซึ่งมีองค์ประกอบตามทฤษฎีของหลักสูตร ดังองค์ประกอบต่อไปนี้

1) หลักการ

1.1 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรม บนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

1.2 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสดำเนินการศึกษา อย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ

1.3 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

1.4 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทางด้านเวลาและสาระการเรียนรู้

1.5 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.6 เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย

2) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

2.1 ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสารและ ประสบการณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลด ปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการ เลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึง ผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2.2 ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่าง สร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ หรือสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

2.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้ อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการ เปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้ มาใช้ในการป้องกันและแก้ไข ปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

2.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการ ดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึง ประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

2.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยี ด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสารการ ทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

3) การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ ซึ่งหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ ผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติ ตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ใน หลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝัง เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ อัน เป็นสมรรถนะสำคัญ ให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 20 – 22) โดยมี องค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

3.1 หลักการจัดการเรียนรู้ ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตาม มาตรฐาน การเรียนรู้สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐานโดยยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึด ประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและ เติบโตตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม

3.2 กระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการ เรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็น สำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิดกระบวนการ ทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการ ปฏิบัติลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนา ลักษณะนิสัย กระบวนการเหล่านี้ เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนพัฒนา เพราะ จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำ ความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

3.3 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการ เรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับ ผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ และบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

3.4 บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมาย ของ หลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียน

4) คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2557) มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ใน ฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

มาตรฐานการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ในการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอด ความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งประกอบด้วย 4 สาระ ดังนี้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551 : 2)

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดง ความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดง ความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็น ในเรื่อง ต่าง ๆ โดยการพูดและการเขียน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และ นำไปใช้ได้ อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่าง ระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของ เจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทยและนำมาใช้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน สังคม

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

2. การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

ความหมายของการสื่อสาร

การสื่อสารภาษาอังกฤษนั้น การพูดเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้พูดจะต้องใช้ ความสามารถทางด้านภาษาหลายด้านประกอบกัน เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจโดยจะต้องถ่ายทอดความรู้สึก นึกคิดออกมาเป็นคำพูดเพื่อให้ผู้ฟังสามารถฟังอย่างเข้าใจ เป็นการพูดเพื่อถ่ายทอด ความรู้สึกนึกคิด ความเข้าใจให้ผู้ฟังได้รับรู้ และเข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้พูด โดยใช้กลวิธีในการพูดที่ทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ การใช้ความสามารถด้านภาษาในการแลกเปลี่ยน ข่าวสารข้อมูลระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป การสื่อสารให้มีประสิทธิภาพนั้นผู้พูดจะต้องเลือกใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง รวมถึงพฤติกรรมอย่างเหมาะสมถูกต้องกับโอกาสและมารยาทในการพูดที่

ถูกต้องตามวัฒนธรรมและประเพณีของสังคม

แนวคิดการสอนการสื่อสารภาษาอังกฤษ

การสอนการสื่อสาร มีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารได้ในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งเป็นหลักการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ วิธีการสอนภาษาจะเน้นพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในการใช้ภาษาที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์ที่เป็นจริงมากที่สุด แม้จะให้ความสำคัญแก่ความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (Fluency) แต่มิได้ละเลยเรื่องความถูกต้องของภาษา (Accuracy) การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นการสอนที่เน้นการใช้ภาษาของผู้เรียนเป็นหลัก โดยอาศัยหลักการของภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistics) ซึ่งว่าด้วยเนื้อบริบท (Context) ภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในแต่ละชุมชนอาจมีการใช้ภาษา ที่แตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อม

หลักการในการสอนการสื่อสาร

ลักษณะเด่นของแนวคิดการสอนการสื่อสาร คือการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียน คือการนำภาษาไปใช้ในการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ดังนั้นผู้สอนจึงควรมีแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ (พิตรวัลย์ โกวิทวที, 2539 : 65) ได้ให้แนวคิดการสอนการสื่อสารไว้ดังนี้

1. เป็นการสอนให้ผู้เรียนมีความสามารถใช้ภาษาได้อย่างแท้จริง ไม่ว่าจะใน สถานการณ์จริงหรือ สถานการณ์จำลอง ปริมาณเนื้อหาที่ผู้เรียนเรียนไม่สำคัญเท่ากับความสามารถ ในการใช้ภาษาให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดี เห็นคุณค่าของการเรียนภาษาอังกฤษ กิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีชีวิตชีวาและสนุกสนาน
2. เป็นการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนว่าต้องการเรียน เพื่อวัตถุประสงค์ใด คำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ความตั้งใจ ตลอดจนความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน
3. ในการดำเนินการสอน การใช้กิจกรรมทางภาษาถือเป็นหัวใจสำคัญในการสอน เน้นกิจกรรมของผู้เรียนมากกว่ากิจกรรมของครู ให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกใช้ภาษาเพื่อ สื่อความหมายในสถานการณ์ต่างๆ ฝึกใช้ความคิด สติปัญญา ความกล้าในการใช้ภาษาซึ่งมีผลให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ทางภาษาเพิ่มขึ้น ตลอดจนส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนแต่ละคนด้วย

หลักการสำคัญตามแนวคิดการสอนการสื่อสาร เป็นหลักการสอนภาษาที่ผู้เรียนรู้เป้าหมายของการเรียนว่าจะนำภาษาไปใช้ในการสื่อสารได้อย่างไร ผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมการสอน ที่สอดคล้องและใกล้เคียงกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกใช้ภาษาในลักษณะกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ให้มากที่สุด

ขั้นตอนการสอนการสื่อสาร

การลำดับขั้นตอนการสอนภาษาเป็นกระบวนการสำคัญที่มีผลเชื่อมโยงถึงสถานการณ์ การสอน เทคนิคการสอน สื่ออุปกรณ์และเนื้อหาที่สอนด้วย ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจในขั้นตอนการสอนให้ชัดเจน เพื่อจะได้จัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอนการสื่อสารที่สอดคล้องกันไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. **ขั้นนำเสนอเนื้อหา (Presentation or Introducing New Language)** ในขั้นตอนนี้ ผู้สอนเป็นผู้ให้ข้อมูลทางภาษาแก่ผู้เรียน ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้และเป็นการ ฝึกใช้ภาษาในลำดับต่อไป จนกระทั่งผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ในการนำเสนอเนื้อหาจะเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและวิธีการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ควบคู่ไปกับการ เรียนรู้กฎเกณฑ์ทางภาษา ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการออกเสียง ความหมาย คำศัพท์และโครงสร้างไวยากรณ์

2. **ขั้นฝึก (Practice / Controlled practice)** เป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนฝึกใช้ภาษาที่เพิ่งเรียนรู้ใหม่ ในลักษณะของการฝึกแบบควบคุมหรือชี้นำ (Controlled practice) โดยมีผู้สอนเป็นผู้นำในการฝึก โดยทั่วไป การฝึกในขั้นนี้มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนจดจำรูปแบบของภาษาได้ จึงเน้นที่ความถูกต้องของภาษาเป็นหลัก แต่มี จุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและวิธีการใช้รูปแบบภาษานั้นๆ ด้วยเช่นกัน การฝึก ควบคุมนี้ในขั้นเริ่มแรกมักใช้วิธีการฝึก แบบกลไก (Mechanical Drill) หรือเรียกว่า การฝึกซ้ำๆ (Repetition Drill) คือเป็นการให้นักเรียนฝึกซ้ำๆ ตามตัวอย่าง จนกระทั่งสามารถจำได้และใช้รูปแบบภาษานั้นได้

3. **ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (production / Free Practice)** เป็นการเชื่อมโยงการเรียนรู้ ภาษาในห้องเรียนกับการนำภาษาไปใช้จริงนอกห้องเรียน การฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยทั่วไปมี จุดมุ่งหมายให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ ได้ด้วยตนเองโดยผู้สอนเป็นผู้แนะแนวทางเท่านั้น การฝึกใช้ภาษาในลักษณะนี้มีประโยชน์ในแง่ที่ช่วยทั้งผู้สอนและผู้เรียนได้รู้ว่าผู้เรียนเข้าใจและเรียนรู้ภาษาไป แล้วมากน้อยเพียงใด ซึ่งการที่จะถือว่าผู้เรียนได้เรียนรู้แล้วอย่างแท้จริงก็คือการที่ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้เอง โดยอิสระ

- การวัดและประเมินผลทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

การวัดและประเมินผลการสื่อสารภาษาอังกฤษเป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถของ นักเรียน สามารถทำได้หลายวิธีและสามารถดำเนินการได้ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน (อัจนรา วงศ์โสธร, 2539 : 80) กล่าวถึงหลักการประเมินผลการสื่อสารภาษาอังกฤษว่า จะต้องคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้ คือ

1. การออกเสียงชัดเจน รวมทั้งความถูกต้องในการลงเสียงหนักเบา การใช้เสียง ขึ้นลง การเว้นจังหวะ ในการพูด

2. ท่วงที สีหน้า การสบตากับผู้ฟังว่าสอดคล้องเหมาะสมกับการแสดงออกทางการพูดและผู้พูด สามารถพูดอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ศัพท์สำนวนที่ใช้เหมาะสมและความหมายถูกต้อง

4. โครงสร้างประโยคที่ใช้ถูกต้อง

5. การพูดต้องมีใจความสำคัญที่จะสื่อความหมาย

6. การพูดมีรายละเอียดสนับสนุนหรือโต้แย้งพร้อมทั้งการให้เหตุผล

7. การสรุปประเด็นที่พูดสามารถสื่อความหมายได้

8. การรักษาสัมพันธภาพกับผู้ฟังที่พูดด้วยโดยการใช้ปฏิสัมพันธ์ทางภาษาที่เหมาะสม

วิธีการวัดและประเมินผลการสื่อสารภาษาอังกฤษนั้นสามารถประเมินได้หลาย วิธีโดยประเมินจาก

ลักษณะพฤติกรรมของผู้เรียนในด้านต่างๆ และผู้สอนควรคำนึงถึงการกำหนด เกณฑ์การประเมินต้องเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน และควรประเมินในสภาพจริงเพื่อให้ทราบถึง ประสิทธิภาพของการสอน หรือวิธีการสอนที่นำไปใช้ในชั้นเรียน สามารถทำให้ผู้เรียนมีการพัฒนา มากน้อยเพียงใดเพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงการสอนของครูผู้สอนสืบต่อไป

3. การใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ (Situation Based Learning)

ความหมายของสถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ (Situation Based Learning)

กิจกรรมสถานการณ์เป็นทางเลือกที่จะพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษได้อย่างเป็นรูปธรรม เพราะสถานการณ์เป็นการเรียนแบบที่ผู้เรียนลงมือกระทำด้วยตนเอง (Learning by doing) ทักษะที่ใช้สามารถนำไปใช้ได้ง่ายกับสถานการณ์จริง นำผู้เรียนจากห้องเรียนสู่โลกแห่งความเป็นจริง (ทิตนา แคมมณี, 2559 : 370-373) ได้ให้ความหมายว่า วิธีสอนโดยการใช้สถานการณ์ คือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ผู้เรียนลงไปเล่นในสถานการณ์ที่มีบทบาท ข้อมูลและกติกาการเล่น ที่สะท้อนความเป็นจริง และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ ที่อยู่สถานการณ์นั้นๆ โดยใช้ข้อมูลที่มีสภาพคล้ายกับข้อมูลในความเป็นจริง ในการตัดสินใจและแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งการตัดสินใจนั้นจะส่งผลถึงผู้เล่นในลักษณะเดียวกันที่ เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง

สถานการณ์ (situation based) หมายถึง การจำลองสภาพแวดล้อมเลียนแบบสภาพจริงในสังคมให้เหมือนจริง มากที่สุด ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์จำลอง เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมคิดวิธีแก้ไขด้วยตนเอง และสามารถนำไปเผชิญกับปัญหาหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงใน ชีวิตประจำวัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ รายวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Situational Dialogue (บทสนทนาตามสถานการณ์) โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ (Situation Based Learning) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดเมธังกราวาส อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Situational Dialogue (บทสนทนาตามสถานการณ์) โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ (Situation Based Learning) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดเมธังกราวาส อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ กลุ่มตัวอย่างการวิจัยในครั้งนี้ 30 คน สุ่มโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น KR-20 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบผลต่างระหว่าง Pre-test กับ Post-test

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ รายวิชา ภาษาอังกฤษ เรื่อง Situational Dialogue (บทสนทนาตามสถานการณ์) โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ (Situation Based Learning) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดเมธังกราวาส ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล ในรูปแบบตารางและมีคำบรรยายประกอบคำอธิบาย โดยผู้วิจัยได้กำหนดการนำเสนอข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ เรื่อง Situational Dialogue (บทสนทนาตามสถานการณ์) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดเมธังกราวาส อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ (Situation Based Learning)

Paired Samples Statistics

ผลสมฤทธิ์ทางการเรียน	N	μ	σ
ก่อนเรียน	30	9.70	2.215
หลังเรียน	30	17.50	1.526

จากตารางที่ 1 พบว่า การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ รายวิชา ภาษาอังกฤษ เรื่อง Situational Dialogue (บทสนทนาตามสถานการณ์) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดเมธังกราวาส ที่เรียนโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ (Situation Based Learning) คะแนนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.215 ค่าเฉลี่ยหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 17.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.526

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบผลสมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ภาษาอังกฤษ เรื่อง Situational Dialogue (บทสนทนาตามสถานการณ์) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดเมธังกราวาส ที่เรียนโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ (Situation Based Learning)

ผลสมฤทธิ์ทางการเรียน	N	คะแนนเต็ม	μ	σ	t	Sig
ก่อนเรียน	30	20	9.70	2.215	36.018 *	0.000
หลังเรียน	30	20	17.50	1.526		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ รายวิชา ภาษาอังกฤษ เรื่อง Situational Dialogue (บทสนทนาตามสถานการณ์) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดเมธังกราวาส อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ที่เรียนโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ (Situation Based Learning) หลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการวิจัยทำให้ทราบว่าผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ภาษาอังกฤษ เรื่อง Situational Dialogue (บทสนทนาตามสถานการณ์) หลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ (Situation Based Learning) ที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้แล้วส่งผลให้การเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น เนื่องจากการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่เป็นจริง ซึ่งนักเรียนมักจะพบเจอในชีวิตจริง เน้นให้นักเรียนได้ฝึกการใช้ภาษาในการสื่อสาร โดยนักเรียนมีโอกาสนในการเลือกใช้ภาษาให้ถูกต้องและเหมาะสม มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้โดยการจูงใจผู้เรียน และการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ที่เน้นบริบทและนำความรู้ไปใช้มากกว่าการจดจำ นักเรียนสามารถเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและการปฏิบัติ เพื่อสร้างความเข้าใจ และพัฒนาการใช้เครื่องมือทางปัญญาในการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังเน้นการพัฒนาความสามารถและการลงมือปฏิบัติหรือให้นักเรียนได้ลงมือไปเล่นในบทบาทของสถานการณ์ที่ถูกจัดขึ้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นการเรียนรู้ที่สำคัญ และการลงมือแสดงในบทบาทตามสถานการณ์ต่างๆ ไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้เท่านั้น แต่ยังเป็นการเรียนรู้ถึงความหมายและบริบทของการปฏิบัติด้วย นักเรียนจะได้ลงมือปฏิบัติในการแก้ปัญหาตามสถานการณ์ที่คล้ายกับสถานการณ์ในสภาพความเป็นจริง ซึ่งสอดคล้องกับ (ทิตินา ขัมมณี, 2552 : 1) ได้กล่าวว่า วิธีสอนโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ คือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ผู้เรียนลงมือเล่นในสถานการณ์ที่มีบทบาทข้อมูลที่สะท้อนความเป็นจริง และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ ที่อยู่สถานการณ์นั้นๆ โดยใช้ข้อมูลที่มีสภาพคล้ายกับข้อมูลในความเป็นจริง โดยนักเรียนซึ่งเรียกว่าผู้ร่วมสถานการณ์ (participants) จะมีปฏิสัมพันธ์กับเหตุการณ์และบุคคลต่างๆ ผู้เรียนจะใช้ภาษาในการสื่อสารของตัวเอง ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นสามารถตัดสินใจได้โดยอิสระอย่างเหมาะสมกับบทบาทของตัวเอง และบทบาทของผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์ด้วย ผู้วิจัยได้เลือกรูปแบบภาษาและเนื้อหาที่เหมาะสมสามารถใช้ในการสื่อสาร ตามสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งได้แก่ Restaurant ซึ่งคล้ายคลึงกับ เหตุการณ์ที่นักเรียนคุ้นเคยในชีวิตประจำวัน และอาจเคยมีประสบการณ์ แต่ละกิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกการใช้ภาษาในการสื่อสารกับเพื่อนในชั้นเรียน และนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง จากรูปแบบการจัดกิจกรรมที่เน้นการสื่อสาร และมีความหลากหลายทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษดีขึ้น ส่งผลให้เกิดมีพัฒนาการด้านทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษ

จากเหตุผลข้างต้นสรุปได้ว่า การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้มีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนมีโอกาสดูแสดงออกทางภาษาและสามารถนำความรู้ที่มีมาใช้อย่างมีความหมาย โดยจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมมุ่งให้นักเรียน

สื่อสารได้ ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดความสนใจและกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ ฝึกฝน นอกจากนี้ กิจกรรมทางภาษายังช่วยให้เกิดความร่วมมือและความสัมพันธ์ที่ดีในห้องเรียน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากผลของการวิจัย

1. ก่อนการสอนควรชี้แจง ทำความเข้าใจแก่นักเรียนเกี่ยวกับวิธีการเรียนตามแบบการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ (Situation Based Learning)
2. ผู้สอนควรอธิบายขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ขั้นตอนการสร้างชิ้นงานให้นักเรียนได้เข้าใจก่อน เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินไปด้วยความต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
3. ผู้สอนควรช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและกล้าแสดงออกเนื่องจากในขณะที่ผู้เรียนบางคนที่อยู่ในกลุ่มต่ำอาจไม่ให้ความร่วมมือและไม่กล้าแสดงความคิดเห็น
4. ควรนำการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ไปใช้ในห้องเรียนให้มากขึ้น โดยเลือกใช้ตามความเหมาะสมเพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนที่เน้นให้นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติ และเป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนเกิดทัศนคติที่ดี และสามารถพัฒนาพฤติกรรม การสื่อสารได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งจะทำให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคยกับการใช้ภาษาในการสื่อสารและสามารถนำบทสนทนาที่ได้เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
5. การใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้อาจจะไม่เหมาะสมกับการสอนภาษาอังกฤษในบางด้าน เช่น การสอนหลักไวยากรณ์ เพราะการสอนหลักไวยากรณ์ต้องยึดหลักการอธิบายโครงสร้างหรือหลักการใช้จากครูผู้สอน ซึ่งต้องเน้นความจำและความเข้าใจของนักเรียนเป็นอย่างมาก

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำเอารูปแบบการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ (Situation Based Learning) ร่วมกับแบบการเรียนรู้อื่นๆ ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
2. ควรนำเอารูปแบบการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ (Situation Based Learning) ไปใช้ในการเรียนการสอนในระดับชั้นอื่นๆ
3. ควรศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบอื่นๆ เพิ่มเติมและนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดความหลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในตลอดการศึกษา
4. ควรใช้สื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ซึ่งจะทำให้การจัดการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

- กรมวิชาการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ณมน จีรังสุวรรณ. (2555). *รูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือด้วยระบบการจัดการเรียนรู้ในบูรณาการ เรียนรู้ออนไลน์ประชาคมอาเซียน: กระบวนการ*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย.
- ทิตนา แคมมณี. (2552). *ศาสตร์การสอน*. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- ทิตนา แคมมณี. (2559). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิตรวัลย์ โกวิทาทิ. (2539). “ทักษะและเทคนิคการสอนเขียนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา” ใน *กิจกรรม และสื่อการสอนวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและหลักสูตรแกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตร แกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2540). *วิธีสอนภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉรา วงศ์โสธร. (2539). *การทดสอบและการประเมินผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.